

Kort Verslag van de 15^e bijeenkomst van de VNSC

Datum: 1 december 2016 van 10:00 tot 12:00 uur

Locatie: Abdijcomplex, zaal Kamer van de Proost, Abdij 6 Middelburg

1. Agenda voor de Toekomst

1.1 Capaciteitsstudie Schelde

De aanbestedingsdocumenten voor de capaciteitsstudie zijn 30 november gepubliceerd op www.tenderned.nl. Conform de huidige planning is de gunning van de opdracht voorzien in juni 2017.

1.2 Onderzoek & Monitoring

Het eerste onderzoeksprogramma van de Agenda voor de Toekomst is halfweg. Dit jaar staat in het teken van een tussenbalans. De Schelderaad is daar proactief bij betrokken. De tussenbalans vormde dit jaar ook het centrale thema van het Scheldesymposium. Samengevat kan worden gesteld dat er op dit ogenblik geen argumentatie is voor het bijsturen van het menselijk handelen in het Schelde-estuarium om te komen tot 'systeemverbeteringen' en tot een strategie voor de aanpak van toekomstige bedreigingen.

Dat laat onverlet dat er veel systeemkennis is opgebouwd. Hieruit komt, nog duidelijker dan voorheen, naar voren dat in het volledige getijdengebied van de Schelde (van Zeeschelde en Westerschelde tot aan het mondings- en kustgebied), net zoals in andere estuaria, alles met alles samenhangt.

Eind 2017 komt het conceptrapport T2015 beschikbaar, met daarin de evaluatie van de toestand van het Schelde-estuarium. Dan wordt duidelijk of de huidige strategie voor het onderhoudsbaggerwerk in de Westerschelde, met inbegrip van de optimalisaties, voldoende duurzaam is om wederom voor langere periode toegepast te kunnen worden.

In 2018 wordt de eindbalans opgemaakt van het eerste onderzoeksprogramma. Dan is het zaak om de samenhang tussen de onderzoeksresultaten en de integratie van de onderzoeksthema's tot stand te brengen. Dat is nodig voor verantwoorde besluitvorming over de doorwerking van de (geaggregeerde) resultaten van het eerste onderzoeksprogramma naar het gezamenlijk beleid en beheer van het Schelde-estuarium. En ook voor het participatie- en communicatietraject op weg naar die besluitvorming.

1.3 Vlaamse Baaien

Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken Ben Weyts en Belgisch staatssecretaris Philippe De Backer (bevoegd voor de Noordzee) hebben op 1 oktober in een persconferentie aangekondigd om samen te werken aan de realisatie van het project Vlaamse Baaien.

In de mededeling van minister Weyts aan de Vlaamse Regering van 14 oktober heeft hij een nadere toelichting gegeven op de procesmatige aanpak van het verdere traject van Vlaamse Baaien. Het eerste concrete doel van het project Vlaamse Baaien is de uitvoering van een praktijkproef in de vorm van de aanleg van een 'proefeiland' voor de kust van Knokke. Dat kan niet vroeger dan 2020, omdat hiervoor een herziening nodig is van het Marien Ruimtelijk Plan van de Belgische Overheid. Dat is voorzien in 2019.

De VNSC onderschrijft het belang om in het kustgebied goed samen te werken, bijvoorbeeld vanuit de samenhang van Vlaamse Baaien met het Nederlandse onderzoeksproject Kustgenese 2 (toegepast en fundamenteel onderzoek voor het Nederlandse lange termijn kustbeleid): 'samen leren' als uitdaging voor een zo optimaal mogelijk resultaat.

1.4 Langetermijnperspectief Natuur (LTP-N)

De ontwikkeling van LTP-N start met het samen met de stakeholders opstellen van een plan van aanpak. Het bureau Wing is ingehuurd om dat te vorm te geven. Daartoe worden 2 workshops met de stakeholders georganiseerd. De planning is dat het plan van aanpak in het eerste kwartaal van 2017 kan worden opgeleverd. Het plan van aanpak beschrijft de procesaanpak voor het daadwerkelijk ontwikkelen van het LTP-N.

2. Schelderaad

Sinds de voorjaarsvergadering 2016 van de VNSC kwam de Schelderaad eenmaal bijeen, op 9 juni 2016. Daar kwam de tussenbalans van het eerste onderzoeksprogramma van de Agenda voor de Toekomst, en de betrokkenheid van de leden van de Schelderaad, expliciet aan de orde. Zoals eerder met de Schelderaad was afgesproken kwamen met name de onderwerpen natuur, getijslag en zoetwater aan bod.

De Schelderaad waardeert de open communicatie vanuit de VNSC over de tussenbalans en de bereidheid om stakeholders proactief te betrekken in de discussies over de diverse onderzoeksthema's. De afspraak werd gemaakt om vanuit joint fact-finding hier samen verdere invulling aan te geven.

3. Windpark Borssele – Kabeltracé Westerschelde

De definitieve vergunningen voor het Kabeltracé Westerschelde hebben inmiddels ter inzage gelegen. Hiertegen is door drie partijen beroep aangetekend bij de Raad van State (RvS). Eén daarvan is door de RvS niet ontvankelijk verklaard. Over een ander beroep is overleg gaande tussen TenneT en de appellant. Tenslotte heeft ook de Haven van Antwerpen beroep aangetekend. Aangezien het project onder de Crisis- en Herstelwet valt, moet de RvS binnen 6 maanden uitspraak doen. De RvS heeft de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak (StAB) om advies gevraagd. Dat kan de uitspraak enigszins vertragen.

In de afgelopen periode is intensief overleg gevoerd tussen het Vlaams Gewest en Nederland over het Kabeltracé Westerschelde. De inzet hiervan is om tot afspraken te komen over resterende Vlaamse zorgpunten en deze afspraken vast te leggen in een politiek besluit.

4. Zeeland Seaports: maatwerkgeul Wielingen

Zeeland Seaports heeft inmiddels op basis van de uitkomsten van de m.e.r.-beoordeling en de Passende Beoordeling de vergunningaanvragen ingediend voor het realiseren van de maatwerkgeul Wielingen. De omvang van het aanlegbaggerwerk bedraagt 600.000 m³.

De Coalitie Delta Natuurlijk heeft een zienswijze ingediend tegen de vergunningaanvraag op grond van de Natuurbeschermingswet (Nb-wet). Het ministerie van Economische Zaken werkt momenteel aan de beantwoording van de zienswijze.

5. Verondieping Schaar van de Noord

In de voorjaarsvergadering 2016 van de VNSC is afgesproken om het baggerwerk in de Schaar van de Noord aan te merken als een proefproject. Op basis van een evaluatie worden de voor- en nadelen in kaart gebracht en kunnen definitieve afspraken worden gemaakt over het gebruik van nevengeulen. Afgelopen oktober is geconstateerd dat de bodemdiepte lokaal nog maar -1,4 m LAT bedraagt. De vaargeul wordt open gehouden door verlegging van de betonning, in combinatie met een vaardiepterestrictie. Inmiddels is versneld opdracht gegeven voor het uitvoeren van bodemonderzoek voor het Besluit bodemkwaliteit en een voortoets op grond van de Nb-wet.

6. Ontwikkelingsschets 2010

Sigmaplan

Voor alle 2010-Sigmaclusters zijn de inrichtingswerken inmiddels in uitvoering gegaan. Van het Cluster Dijlemonding is het gecontroleerd overstromingsgebied Zennegat vrijwel klaar. Begin 2017 kan de nieuwe in- en uitwateringssluis in werking worden gesteld. Dat brengt zowel veiligheid voor het gebied als de ontwikkeling van estuariene dynamiek.

Natuurprojecten Middengebied

De werkzaamheden aan de strekdammen bij Knuitershoek en Baalhoek zijn inmiddels begonnen. Conform de planning worden de projecten juli 2017 opgeleverd. Dit najaar wordt al met de monitoring gestart. Het buitendijkse project Strekdammen bij Bath wordt momenteel nader uitgewerkt. De start van de uitvoering is voorzien in 2018.

Uitbreiding Zwin

De werken zijn eind maart 2016 gestart en lopen door tot 2019. Bij de monitoring ligt op dit moment de nadruk op het monitoren van mogelijke negatieve effecten en het nemen van mitigerende maatregelen, vooral met betrekking tot eventuele verzilting.

Hedwige-Prosperpolder

De rechtbank heeft de onteigening toegewezen aan de Staat der Nederlanden. Namens De Cloedt is hiertegen in cassatie gegaan bij de Hoge Raad. Op vrijdag 3 februari 2017 vindt mondeling pleidooi plaats voor de Hoge Raad. Het lange wachten op de uitspraak van de rechtbank en het in cassatie gaan bij de Hoge Raad, heeft consequenties voor de planning. De uitvoering start later dan gepland. Op basis van de huidige inschattingen kan het Hedwigeproject eind 2020 worden afgerond.

Beheerplan Westerschelde & Saeftinghe

Het Beheerplan Westerschelde & Saeftinghe is inmiddels definitief vastgesteld.

7. Nieuwe Sluis Terneuzen (NST)

De Raad van State heeft de ingediende beroepen tegen het Tracébesluit ongegrond verklaard, waardoor het Tracébesluit sinds 17 augustus 2016 onherroepelijk is. Op 25 mei 2016 heeft de minister van Infrastructuur en Milieu het Uitvoeringsbesluit getekend. Aansluitend is de aanbesteding van NST gestart met de publicatie op Tendersnet. De concurrentiegerichte dialoog van de marktbenadering loopt momenteel en de uiteindelijke gunning wordt in de zomer van 2017 verwacht. De openstelling van NST wordt in het 3^e kwartaal van 2022 verwacht.

8. Proefstortingen Westerschelde

Voorjaar 2016 is de eerste proefstorting ter hoogte van de diepe zone bij Hansweert uitgevoerd. Daar werd bijna 1 miljoen m³ onderhoudsspecie gestort. Aansluitend is de proefstorting bij de Inloop van Ossensisse uitgevoerd, eveneens met een omvang van bijna 1 miljoen m³. De uitvoering verliep vlot. Beide proefstortingen worden nu gemonitord door het Overleg flexibel storten. De volgende proefstorting wordt ter hoogte van de Suikerplaat uitgevoerd.

9. Onderhoudsvergunningen Beneden-Zeeschelde

De vigerende vergunningen voor het onderhoudsbaggerwerk in de Beneden-Zeeschelde vervallen in december 2017. Afdeling Maritieme Toegang diende op 30 augustus jl. milieuvergunningaanvragen in voor het kunnen continueren van de onderhoudsbaggerwerken in de Beneden-Zeeschelde. Deze zijn eind september ontvankelijk verklaard. Wanneer er niet beslist wordt tot een verlenging van de vergunningsprocedure, dan worden de ontwerpbesluiten verwacht in de loop van januari 2017.

De nieuwe vergunningaanvragen voorzien (ook) in een alternatieve stortstrategie die meer aansluit bij de strategie van het flexibel storten in de Westerschelde.

10. Communicatie

In 2016 is verder gegaan met de communicatiestrategie uit 2015, met inmiddels herkenbare speerpunten als de website, de driemaandelijke Scheldenieuwsbrieven (e-zine), de Scheldetopics die elke 4 maanden verschijnen en die specifiek gericht zijn op 'onderzoek en monitoring', het Scheldesymposium en het Scheldemagazine dat op de dag van het jaarlijkse Scheldesymposium verschijnt.

De tussenbalans van het eerste onderzoeksprogramma van de Agenda voor de Toekomst stond in 2016 centraal in de communicatie en participatie. Dat gold ook voor het Scheldesymposium dat op 23 november in Antwerpen plaatsvond. Deze keer is gekozen voor een interactieve aanpak door te werken met parallelle sessies, waarin kleine groepjes kennis konden nemen van en debatteren over de hen meest aansprekende onderzoeksthema's. Die aanpak wierp zijn vruchten af. Zo was er veel waardering voor de sessie over hydrobiografie. Daarin werd het Schelde-estuarium op holistische wijze gezien vanuit het 'perspectief van het verre verleden naar het heden', om zo lessen te kunnen trekken voor de toekomst. Van het symposium is een verslag gemaakt; zie <http://www.vnsc.eu/uploads/2016/12/20161214-scheldesymposium-verslag.pdf>

11. Vlaams-Nederlandse Delta (VND)

Het voorzitterschap ligt momenteel bij Provincie Noord-Brabant. Het is zaak om de afspraken scherp te houden die tijdens de Vlaams-Nederlandse top van 7 november zijn gemaakt. Er is voorzien in een midtermreview over de aansturing en het functioneren van de VND.

12. Complex project 'Realisatie van extra containerbehandelingscapaciteit in het havengebied Antwerpen'

De capaciteit voor het behandelen van containers in het Antwerpse havengebied kondigt zich aan als een (toekomstig) knelpunt. Daarom is afgelopen zomer door de Vlaamse regering de startbeslissing genomen voor het realiseren van extra containerbehandelingscapaciteit. Daarbij is gekozen voor de inzet van een nieuwe procesaanpak voor complexe projecten. De inzet van zo'n aanpak is om een (complex) project binnen een aanvaardbare termijn te realiseren, met een 'zo maximaal mogelijk draagvlak'. De doelstelling van het project is drieledig:

- extra containerbehandelingscapaciteit creëren, om de te verwachten groei tot 2030 te kunnen accommoderen,
- bijhorende industriële/logistieke gronden ontwikkelen op het havenplatform,
- de aanleg van een multimodale ontsluiting.

Met de startbeslissing van afgelopen zomer verkeert het project in de onderzoeksfase en is men bezig met het beschrijven van de projectalternatieven. Het projectgebied beslaat het volledige havengebied van Antwerpen. Wanneer de alternatievenonderzoeksnota klaar is, start een publieksraadpleging over deze nota. Deze vindt plaats tussen eind november 2016 en begin januari 2017. Meer detailinfo kan worden teruggevonden op www.extracontainercapaciteitantwerpen.be.

13. Volgende vergadering

De voorjaarsvergadering 2017 van het Ambtelijk College is op 2 juni (omgeving Antwerpen) en de najaarsvergadering op 1 december (omgeving Bergen op Zoom) en duren van 10:00 tot 14:00 uur.